

Memòria històrica, lluites urbanes i canvi social als marges de la ciutat neoliberal

Jornades GTEEP-OACU-GRECS

Barcelona, 10-11 desembre de 2015

Presentació

Des del **Grup de Treball d'Etnografia dels Espais Públics** de l'**Institut Català d'Antropologia** (GTEEP-ICA), l'**Observatori d'Antropologia del conflicte Urbà** (OACU), el **Grup de Recerca sobre Exclusió i Control Socials** (GRECS) de la Universitat de Barcelona (UB) i amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, proposem unes jornades de formació, recerca i acció dirigides a analitzar els mecanismes i els significats socials que governen les perifèries urbanes, donen fonament a les pràctiques socials i culturals dels seus habitants i expliquen les seves estratègies de lluita, resistència i reproducció social i espacial. Així, l'objectiu principal d'aquestes jornades serà determinar la importància històrica de les pràctiques que es donen en les perifèries físiques i simbòliques d'unes ciutats cada vegada més sotmeses a les lògiques espacials de la neoliberalització. Per rescatar el seu "valor patrimonial" i significat social respecte a la ciutat, l'aposta final serà qüestionar els mateixos models d'organització soci-espacials elaborats per determinades "cultures perifèriques" en contrast amb una suposada "cultura central", així com la seva "història" i la seva funció econòmica i política respecte a un "centre" que, al cap i a la fi, sempre ha estat i serà relatiu. Confiam que la confluència d'interessos i línies de treball existents entre diferents col·lectius, plataformes, associacions, etc., i la labor investigadora provinent de diferents disciplines, com l'antropologia, la sociologia, l'arquitectura, l'urbanisme, la geografia, la història, l'art, les ciències polítiques, etc., faran possible ampliar la participació i l'intercanvi d'experiències durant aquest esdeveniment.

Amb la col·laboració de:

Amb el suport de:

Dijous 10 desembre

OBERTURA – La cultura popular de les perifèries. Memòria històrica, lluites urbanes i canvi social als marges de la ciutat neoliberal **Sala Gran-UB**

10:00 - *Rafael Folch* (IPEC), *Alberto López Bargados* (GRECS-UB – ICA), *Giuseppe Aricó* (OACU - GTEEP-ICA) i *José A. Mansilla* (OACU – GTEEP-ICA)

TAULA 1 - LA SUBMISSIÓ ELITISTA DE LA CULTURA POPULAR // Coordinada per Giuseppe Aricó **Sala Gran-UB**

10:30 - Fogueres de Sant Joan. Persecució i resistència de la cultura popular ingovernable

Helena Fabré (Universitat de Barcelona - OACU)

Quan el carrer era nostre. Aquerterament de la infància i desaparició de la cultura infantil de carrer

Marta Contijoch (Universitat de Barcelona - OACU)

Perros callejeros: la cultura popular de la calle como génesis de la desviación

Alba Mateo (Universitat de Barcelona)

Els horts al marge. Horts en precari a espais intersticials de Barcelona

Raquel Jiménez (Investigadora independent)

12:00 – Pausa Café **Llibre**

TAULA 2 - CULTURA CENTRAL I CULTURES PERIFÈRIQUES // Coordinada per Gabriela Navas **Sala Gran-UB**

12:30 - Re-centralizando cuerpos fronterizados. La lucha de las trabajadoras sexuales del Raval (Barcelona)

Livia Motterle (Universitat de Barcelona - OACU)

Cultura, gentrificació i lluita veïnal. El cas del Cabanyal

Daniel Castillejo (Espai Veïnal del Cabanyal - GTCGC)

A la sombra de Chueca. Alternativas a la visión dominante del Madrid LGTB

Ignacio Domínguez (Universidad Autónoma de Madrid – UNED)

Aproximaciones a la cultura popular de la periferia como perspectiva epistemológica

Cecilia Laskowski (Universidad Nacional de Tucumán - LIGHaM – FAU)

Dispersión y dependencia. Sobre la movilidad urbana de la “cultura de la periferia” y su papel en la cualificación del centro de Santiago de Cali, Colombia

Mauricio Chemás (Universidad del Valle, Colombia- Universitat de Barcelona - GRACU)

14:00 - Dinar de benvinguda **Menjador UB**

CONFERENCIA - Carabancheleando: Una investigación sobre la periferia de Madrid // Coordinada per José A. Mansilla **Sala Gran-UB**

16:00 - *Aníbal Hernández* i *Elena Pascual* (Carabancheleando)

17:00 - Pausa Café **Llibre**

Amb la col·laboració de:

Amb el suport de:

TAULA 3 – LA CULTURA POPULAR EN PRÀCTIQUES // Coordinada per Marco Luca Stanchieri

Sala Gran-UB

17:30 - Bellvitge rol en viu: Memòria, pràctiques culturals vernàcules i processos de creació col·lectiva a la perifèria urbana

Marió Fernández, Francisco Rubio i Pablo P. Becerra (La Fundició)

La conquesta dels equipaments i la memòria al barri del Carmel, Barcelona

Hector Gonzalez (A.VV. del Carmel)

La memòria en joc. Una col·lecció de cromos del Coll i Vallcarca ha afavorit l'intercanvi de coneixements intergeneracional sobre diferents espais del barri

Alice Lancien (Raons Públiques - SCCL) i Joan Bernà (Observatori de Vallcarca)

Emblecat com tirar endavant un projecte editorial de recerca sobre art, societat i cultura popular

Esther García (Universitat de Barcelona)

Divendres 11 desembre

TAULA 4 - EL CONFLICTE COM A FONT DE COHESIÓ SOCIAL // Coordinada per Giuseppe Aricó

Sala Gran-UB

09:30 - La construcció dels barris democràtics a Barcelona: La dialèctica entre el moviment veïnal al Poble-sec i Montjuïc i les institucions municipals (1979-2011)

Arnau López (Universitat de Barcelona)

Una especie de espuma que golpea la ciudad. Luchas sociales en bloques de viviendas: el Besòs, otoño 1990

Manuel Delgado (Universitat de Barcelona - GRECS - OACU)

Nuevos conflictos en los márgenes de la ciudad: sentimientos morales e movilización colectiva en el espacio público de la Baixada Fluminense, Rio de Janeiro

Neiva Vieira da Cunha (Universidade do Estado do Rio de Janeiro – LeMetro-IFCS/UFRJ - CEMS/IMM-EHESS)

Discursos y prácticas en la lucha por la vivienda en el Chile neoliberal

Sebastián Ibarra González (University of Amsterdam - AISSR)

11:00 - Pausa café

Llibre

TAULA 5 - LA CENTRALITAT DE LES PERIFÈRIES URBANES EN EL CANVI SOCIAL // Coordinada per Cecilia Vergnano

Sala Gran-UB

11:30 - ¿Es la periferia de la periferia el centro de la cuestión? Apuntes desde Salt, Gerona

Martin Lundsteen (Universitat de Barcelona - GER – OACU)

El Serrallo de Tarragona: de periferia excluida a nueva centralidad y parte fundamental de la imagen de ciudad postmoderna

Miguel González Márquez (Universitat Rovira i Virgili)

Espacio, identidad y formas de protesta. Un análisis tridimensional del movimiento de Gamonal, Burgos

Alba Arenales Lope (Universidad Complutense de Madrid)

Neo-higienismo y gentrificación en el discurso por la movilidad urbana. Desalojo de “tiangueros” en Guadalajara, México

Horacio Espinosa (Universidad de Guadalajara - GRACU)

El aumento de condominios populares en la ciudad Lima

Waltraud Müllauer-Seichter (Universidad Nacional de Educación a Distancia)

Amb la col·laboració de:

Amb el suport de:

13:30 - Pausa dinar

Llibre

TAULA 6 - EL VALOR PATRIMONIAL I LA TURISTIFICACIÓ DE LES PERIFÈRIES HISTÒRIQUES // Coordinada per Martin Lundsteen

Sala Gran-UB

15:00 - Cuando la calle se convierte en espacio público. El caso de los músicos de calle en Barcelona y la interferencia del Estado

Denise Falcão (Universidade Federal de Minas Gerais – GRACU-UB)

El “valor patrimonial” del pasado industrial y la lucha obrera. El caso de la Termica del Besòs (Sant Adrià del Besòs, Barcelona)

María del Carmen Reyes (Universitat de Barcelona - GRACU)

Apropiacions socials d'un espai funerari arquitecturitzat: El cas del Cementiri Nou d'Igualada (Barcelona)

Dolors García (Universitat de Barcelona - OACU)

La “Miss Brasil” llega a la periferia. El salto atlántico de los capitales turístico-inmobiliarios baleares en el nordeste de Brasil.

Claudio Milano (Ostelea School of Tourism & Hospitality - Universitat de Lleida - GRACU)

La periferia redimida: el arte como paliativo social. Limitaciones y fracasos de la intervención artística en las periferias de São Paulo, Brasil

Gisele Freyberger (Universitat de Barcelona)

SESSIÓ AUDIOVISUAL – De Barcelona a Rio: Les lluites urbanes com a expressió de cultura popular // Coordinada per Giuseppe Aricó

La Flor de Maig

21:30 - Ana Lúcia Nunes (Universidad Autónoma de Barcelona), **Renata Souza** (Universidade Federal do Rio de Janeiro) i **Rafael Franco** (Universidad Autónoma de Barcelona)

22.30 – Clausura i festa

La Flor de Maig

Informació útil

Assistència i participació

Les Jornades estan obertes a totes les persones interessades en la temàtica de discussió des de el l'enfocament proposat i es celebraran de forma gratuïta.

Idiomes

Les Jornades es celebraran en castellà i català. No s'efectuarà traducció simultània.

Localització

Sala Gran – UB (Universitat de Barcelona – 4t pis)
Facultat de Geografia i Història // Campus Raval
c/ Montalegre, 6-8, 08001 - Barcelona
Metro: <L1> Universitat; <L3> Liceu

La Flor de Maig (Ateneu Popular del Poblenou)
c/ Doctor Trueta, 195, 08005 – Barcelona
Metro: <L4> Llacuna

Contacte i informació

Mail: info.oacu@gmail.com

Web: www.observatoriconflicteurba.org

Amb la col·laboració de:

Amb el suport de:

